

**ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΤΑΞΕΩΣ**

Μάρτιος 2013 – Μάιος 2019

ΕΞΑΕΤΙΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ-ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ – ΡΙΖΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

Μεταρρυθμίσεις στη Δικαιοσύνη

Τομές στην Αστυνομία

Εκσυγχρονισμός του Σωφρονιστικού Συστήματος

Διεύρυνση στους τομείς αρμοδιότητας ΥΔΔΤ

Παράχθηκε έργο ουσιαστικό – λήφθηκαν σημαντικές αποφάσεις – προωθήθηκαν καινοτομίες:

- **Ετοιμάστηκαν 313 νομοσχέδια**

(96 σε εκκρεμότητα = 69 εκκρεμούν στη Βουλή + 20 στη Νομική Υπηρεσία + 7 σε διαβούλευση)

- **Περισσότερα από τα μισά αφορούσαν θεσμικά νομοσχέδια όπως η σύσταση δικαστηρίων, η σύσταση αρχών κατά της Διαφθοράς – χειραγώγηση, αντιμετώπιση της Βίας κατά των Γυναικών, ανήλικοι παραβάτες.**
- **Μεγάλος αριθμός επέλυσε διαχρονικά προβλήματα**

- **Υποβλήθηκαν 574 προτάσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο
(135 από το Μάρτιο 2018 μέχρι σήμερα)**

Ιδιαίτερα παραγωγική περίοδος, κατά την οποία **τολμήσαμε να αγγίξουμε θέματα για πρώτη φορά**

- Τομές στη **Δικαιοσύνη**, όπως
 - Εκσυγχρονισμός των δομών και της λειτουργίας των Δικαστηρίων
 - Σύσταση νέων Δικαστηρίων (Διοικητικό, Διεθνούς Προστασίας, προώθηση Εφετείου, Εμπορικού & Ναυτοδικείου)
 - Επαναλειτουργία του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου & Ανώτατου Δικαστηρίου
 - Επίλυση κτιριακών προβλημάτων,
 - Άρχισε η αξιοποίηση της τεχνολογίας (e-justice – στην ετοιμασία πρακτικών)

- Αντιμετώπιση **Διαφθοράς**
 - Ετοιμάστηκε Εθνική Στρατηγική – Ρυθμίστηκε η χειραγώγηση αθλητικών αγώνων – Νομοσχέδια: Σύσταση Αρχής κατά της Διαφθοράς, ρύθμιση lobbying.

➤ Εκσυγχρονισμός **Αστυνομίας**

- Σύσταση **Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου**
- **Αναβάθμιση εκπαιδεύσεων (Συνεργασία Πανεπιστήμια & Σχολές Άλλων Χωρών – Πιστοποίηση Α.Α.Κ.)**
- **Νέα κριτήρια προσλήψεων - ενδυνάμωση αξιοκρατικών διαδικασιών**

➤ Εκσυγχρονισμός **Σωφρονιστικού Συστήματος**

- Σεβασμός στα δικαιώματα των κρατουμένων
- Επένδυση στην Εκπαίδευση και Επανένταξη των Κρατουμένων
- Αναθεώρηση νομοθετικού πλαισίου

Διεύρυνση αρμοδιοτήτων του ΥΔΔΤ:

- Ασχοληθήκαμε σε βάθος με τα προβλήματα των δικαστηρίων, ενσκήψαμε σε θέματα διαφάνειας και πρόληψης της διαφθοράς, σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Για τους σκοπούς αυτούς δημιουργήθηκαν νέα Τμήματα, εκπονήθηκαν στρατηγικές, προωθήθηκαν νόμοι

Μεταρρυθμίσεις στη Δικαιοσύνη

Αγγίξαμε για πρώτη φορά τα προβλήματα των Δικαστηρίων τα οποία βρίσκονταν σε πορεία κατάρρευσης

- Επιδιώξαμε και πετύχαμε την στενή συνεργασία της εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας καθώς και των άλλων φορέων.
- Ιδρύθηκαν 2 νέα Δικαστήρια: Διοικητικού Δικαστηρίου και Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας
- Προωθήσαμε τη ίδρυση **Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου, την επαναλειτουργία του Ανώτατου Δικαστηρίου και Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου** στη βάση του Συντάγματος, την σύσταση **Εφετείου**.

- **Κτίρια:** Ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος, με σωστό προγραμματισμό και διαχείριση, έγινε κατορθωτή η υλοποίηση σημαντικών έργων υποδομής παρά τα στενά οικονομικά περιθώρια.
- **Εργαστήκαμε στη βάση μελετών:** Προωθήσαμε μέτρα και νομοσχέδια που ικανοποιούν τις σύγχρονες απαιτήσεις :
 - Ψηφιοποίηση των δικαστηρίων - **εφαρμογή του e-justice**
 - **Εφαρμογή συστήματος ψηφιακής καταγραφής πρακτικών (DAR).**
 - **Επέκταση του συστήματος στενοτύπησης**

Ακούσαμε τα προβλήματα και προχωρήσαμε με:

Δημιουργία, στα πλαίσια του Επαρχιακού Δικαστηρίου,

- ειδικής δικαιοδοσίας εκδίκασης διαφορών που προκύπτουν από ή σε σχέση με πιστωτικές διευκολύνσεις και αξιόγραφα.
- ειδικής διαδικασίας εκδίκασης υποθέσεων μικρών αξιώσεων – προσιτή διαδικασία για τους πολίτες.

Προτεινάμε την αναγκαία αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου με (κατάθεση στη Βουλή πακέτου (7) νομοσχεδίων).

Ρύθμιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης στις αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου

Ειδικότερα για την επίλυση των καθυστερήσεων στην εκδίκαση υποθέσεων:

- Προγραμματισμός εκκαθάρισης καθυστερημένων υποθέσεων (backlog)
- Αναθεώρηση Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας.

Επίδοση, απόδοση και επιμόρφωση δικαστών:

- Καθορισμός αντικειμενικών κριτηρίων για την αξιολόγηση, πρόσληψη και προαγωγή Δικαστών.
- Ίδρυση Σχολής για την Επιμόρφωση των Δικαστών.

Όλα αυτά έγιναν και γίνονται στο πλαίσιο της **Γενικής Μεταρρύθμισης των Δικαστηρίων** (Ανώτατο και Επαρχιακά) που ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2016.

Ενισχύσαμε το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης με νομοθετικά και άλλα μέτρα:

- **ανακατανομή της καθ' ύλην δικαιοδοσίας των Επαρχιακών Δικαστηρίων** στις βαθμίδες Επαρχιακού Δικαστή και Ανώτερου Επαρχιακού Δικαστή.
- ρυθμίσεις στον περί **Παραγραφής Νόμο**.
- **επέκταση των περιπτώσεων** βεβαίωσης ομολογίας ενοχής επί ποινικών κλήσεων, όπου δεν είναι απαραίτητη η παρουσία του κατηγορουμένου στο δικαστήριο.
- εισαγωγή της **υποκατάστατης επίδοσης ποινικής κλήσης**.
- οριοθέτηση του δικαιώματος **έφεσης επί αποφάσεων σε ενδιάμεσες αιτήσεις**.
- Ψήφιση Νόμου για **ρύθμιση του θέματος της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές υποθέσεις**.
- **Εκκρεμεί για διαβούλευση στο ΑΔ και στον ΠΔΣ** αναθεώρηση του θεσμού της διαμεσολάβησης πολιτικές υποθέσεις

Προγραμματίσαμε απαραίτητα έργα υποδομής για τα Δικαστήρια:

- **3 νέα κτίρια Δικαστηρίων:** Επέκταση Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, ανέγερση νέου Ε.Δ. Αμμόχωστου και αποκατάσταση διατηρητέας οικοδομής ως Κτίριο Διοικητικού Δικαστηρίου.
- **Βελτιωτικά έργα** στις υποδομές του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και του ευρύτερου χώρου των Δικαστηρίων της Λευκωσίας.
- Σε εξέλιξη βρίσκονται οι διαδικασίες για **ανέγερση νέου Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (11/2022)**, ανακαίνιση του πρώην ξενοδοχείου Φιλοξενία για **στέγαση του Εφετείου και Εμπορικού Δικαστηρίου (2/2020)**, **ανακαίνιση πρώην Α.Δ. (2/2020)** και διαμόρφωση κτιρίου για **στέγαση του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (12/2019)**.

Συμπερασματικά, για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης

- Έχει τροχοδρομηθεί η υλοποίηση όλων των εισηγήσεων που περιλαμβάνονται στην έκθεση των Ιρλανδών εμπειρογνωμόνων, με εξαίρεση τη σύσταση ανεξάρτητης Δικαστικής Υπηρεσίας.
- Το έργο προωθεί η Επιτροπή Μεταρρύθμισης και ο Διευθυντής της κ. Γιώργος Ερωτοκρίτου, με βάση συγκεκριμένο πρόγραμμα υλοποίησης και ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2021.
- Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις του ΠτΔ με τα μέλη του ΑΔ και τους δικηγόρους.

Τομές και αλλαγές στην Αστυνομία

- Για πρώτη φορά αγγίξαμε το θέμα της διαφθοράς στην Αστυνομία και δώσαμε τα αναγκαία όπλα για να αντιμετωπιστεί
 - Σύσταση **Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου** –ουσιαστικές εξουσίες για διερεύνηση των υποθέσεων. Μετράμε ήδη αποτελέσματα.
- **Δώσαμε έμφαση στα θέματα εκπαίδευσης**- νέα εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Αναβαθμίσαμε ποιοτικά το επίπεδο – υπογραφή μνημονίων συνεργασίας με Παν/μιο Κύπρου- **Συνεργασία με τις Ακαδημίες της Ελλάδας και Αγγλίας.**
- Εισήχθη ο **θεσμός της εποπτευόμενης πρακτικής εξάσκησης 54 βδομάδων.**
- Το πρόγραμμα εκπαίδευσης των δοκίμων αστυνομικών στην Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου έχει επιμηκυνθεί από 80 σε 120 βδομάδες.
- **Η Αστυνομική Ακαδημία αποκτά το κύρος ανώτερης τριτοβάθμιας σχολής.**

Μετατρέψαμε την Αστυνομία σε επιχειρησιακή, αυξάνοντας τον αριθμό των επιχειρήσεων για σκοπούς πρόληψης και αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος και **ενισχύοντας με προσωπικό την 1η γραμμή δράσης.**

- Προωθήθηκαν **συστήματα έξυπνης αστυνόμευσης.**
- Υιοθετήθηκαν **σύγχρονες μέθοδοι διοίκησης**
- Προωθήθηκαν **αλλαγές στη βάση αξιολόγησης κινδύνων.**

Επιλύσαμε διαχρονικά προβλήματα όπως είναι

- Η εναρμόνιση του ωραρίου με της Δημόσιας Υπηρεσίας
- Η μισθολογική ανέλιξη των αστυφυλάκων που επηρεάστηκαν από την παγοποίηση των προσαυξήσεων λόγω απουσίας σχετικών ρυθμίσεων για την ανέλιξή τους.

Αναδιοργάνωση της Αστυνομίας – Για 1^η φορά από το 1960

Πρωθήθηκαν 4 συμβάσεις με αγορά υπηρεσιών για
Σχεδιασμό:

- Σύγχρονου μοντέλου αστυνόμευσης και επιχειρησιακής λειτουργίας,
 - Σύγχρονου πλαισίου διαχείρισης της μάθησης και ανάπτυξης
 - Πλαισίου διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και
- Παρακολούθηση του έργου της αναδιοργάνωσης

Οι δύο Συμβάσεις έχουν ήδη προκηρυχθεί.

Στόχος η ολοκλήρωση αρχές του 2023.

Εκσυγχρονισμός στην Αστυνομία

Επενδύσαμε στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και στη συνεργασία τους με την Αστυνομία:

- Προτεραιότητά μας ο **Θεσμός της Κοινοτικής Αστυνόμευσης**, ως μέτρο κοινωνικής παρέμβασης (76 Αστυνομικοί της Γειτονιάς σε όλες τις Επαρχίες).
- **Παρατηρητές της Γειτονιάς**. Το 2012 είχαμε 4,000 εγγεγραμμένους σε 3 Δήμους/Κοινότητες. Σήμερα έχουμε εγγεγραμμένους 100,000 Παρατηρητές σε 322 Δήμους / Κοινότητες.
- **Πρόγραμμα Ποδηλατικής Αστυνόμευσης**. Το 2017 εφαρμόστηκε πιλοτικά στην Επ. Αμμοχώστου και επεκτάθηκε με 24 μέλη σε όλες τις παραλιακές πόλεις.
- Προχωρά η **σύσταση Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης**.

Αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και κατάχρησης εξουσίας

Ψήφιση νομοθεσιών για πρόληψη και πάταξη της διαφθοράς στην Αστυνομία:

- Σύσταση **Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου** – αντιμετώπιση της διαφθοράς.
- Ρύθμιση του αδικήματος της διαφθοράς
- Καθορίστηκε ως αδίκημα η πράξη της συγκάλυψης και της παράλειψης παροχής πληροφοριών για πράξεις διαφθοράς
- Καθορίστηκαν ποινές ανάλογα με τη σοβαρότητα του αδικήματος
- Ρύθμιση δραστηριοτήτων αστυνομικών που ενεργούν υπό κάλυψη.

Πρωθήσαμε **την αξιοκρατία και τη διαφάνεια.**

- Πλήρης συμμόρφωση με τις διοικητικές αποφάσεις των Δικαστηρίων.
- Εκκρεμεί στη ΒΑ νομοσχέδιο για συμμόρφωση με τις αποφάσεις των ΔΔ, αφορά όλη τη ΔΥ.
- Για 1η φορά επανεξετάσεις προαγωγών στη βάση των αποφάσεων των Δικαστηρίων, δεν ακολουθήσαμε την πρακτική του παρελθόντος να επαναπροάγονται οι ίδιοι. Το Δικαστήριο επικρότησε τον τρόπο που ακολουθείται για τις προαγωγές (απόφαση ΔΔ).
- Έγιναν **αξιοκρατικές προαγωγές**, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των μελών της Αστυνομίας, βασιζόμενες στα κριτήρια του Νόμου με πλήρη αιτιολόγηση.
- Εφαρμόστηκαν **νέα αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια στις προσλήψεις των νέων μελών.**

- Παραχωρήθηκαν **ίσες ευκαιρίες** στα μέλη να εκτελέσουν καθήκοντα της επιλογής τους στο πλαίσιο εναλλαξιμότητας, τον καθορισμό κριτηρίων για τις μεταθέσεις.
- Παραχωρήσαμε ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης σε όλα τα μέλη στη βάση αξιοκρατικών διαδικασιών
- Ετοιμάστηκε μελέτη για **αλλαγή των κριτηρίων στις προαγωγές και προωθείται η αλλαγή του συστήματος σύνταξης των Ετήσιων Εκθέσεων Αξιολόγησης**, στα πρότυπα των αλλαγών που θα εφαρμοστούν στην ευρύτερη ΔΥ.

Με γνώμονα τον εκσυγχρονισμό και τον σεβασμό στον άνθρωπο πραγματοποιήθηκαν:

- **Μεγάλες αλλαγές στις συνθήκες εργασίας με βελτιωτικά έργα σε σταθμούς**, αλλάζοντας απαράδεκτες συνθήκες που επικρατούσαν και μηδένιζαν την παραγωγικότητα των μελών αλλά και τις συνθήκες κράτησης.
- **3 νέα κτίρια Αστυνομικών Διευθύνσεων**: Πάφου και Αμμοχώστου και σύντομα παραδίδεται της Μόρφου (7/2019).
- **Βελτιωτικά έργα σε όλα τα αστυνομικά κρατητήρια**
- Αλλαγή στην συμπεριφορά Αστυνομικών, μέσα από εκπαιδεύσεις σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- **Αγαστή συνεργασία μεταξύ ΥΔΔΤ και της ηγεσίας Αστυνομίας - ιδιαίτερα με τον πρώην Αρχηγό Ζαχαρία Χρυσοστόμου**
- **Απεγκλωβισμός ανάπτυξης πολιτικής στα εσωτερικά της Αστυνομίας.**
- **Στόχος η συνεχής μετεξέλιξη – χρειάζεται δουλειά, επιμονή και συνεχής προσπάθεια σε όλα τα επίπεδα.**

Αντιμετώπιση σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος

- Παρά το αίσθημα ανασφάλειας που μπορεί να υπάρχει αυτή την περίοδο, σημειώθηκε μείωση του σοβαρού εγκλήματος τα τελευταία χρόνια κατά 37.5% και αύξηση του ποσοστού εξιχνίασης κατά 15.55%. Συγκεκριμένα, από 7,973 υποθέσεις το 2012, είχαμε 4,982 το 2018.
- Παρά την μείωση υπήρξαν εγκλήματα ειδικής που ταρακούνησαν το αίσθημα ασφάλειας
- Ενδεικτικά η μείωση στις υποθέσεις:

Αδικήματα	2012 – Ποσοστό εξιχνίασης	2018 – Ποσοστό εξιχνίασης
Ληστείες	173 υποθ. – 39,88%	73 – 50,68%
Διαρρήξεις	2953 υποθ. – 31,66%	1217 – 40,92%
Κλοπές	1550 υποθ. – 35,03%	707 – 49,22%

- Καταθέσαμε **νομοσχέδιο που αφορά την παρακολούθηση των συνδιαλέξεων και ψηφίστηκε νομοθεσία για πρόσβαση σε καταγεγραμμένο περιεχόμενο ιδιωτικής επικοινωνίας**, κατόπιν δικαστικού διατάγματος.
- Τροχοδρομήθηκε η **συμμετοχή της Κύπρου στο σύστημα πληροφοριών SIS II** της ΕΕ, για πρόσβαση σε στοιχεία για εγκληματικές και τρομοκρατικές ενέργειες.
- Αναβαθμίσαμε σε κλάδο το Γραφείο Καταπολέμησης Οικονομικού Εγκλήματος στην Αστυνομία
- Δημιουργήσαμε νέες εγκαταστάσεις σε όλα τα επαρχιακά Τμήματα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων.
- Εισάγαμε το **Κεντροποιημένο Σύστημα Συναγερμών**, βελτιώνοντας έτσι τον χρόνο ανταπόκρισης της Αστυνομίας, ως μέτρο αποτροπής.

Καταπολέμηση των Ναρκωτικών

Δώσαμε έμφαση στην εμπορία και οι κατασχέσεις της τελευταίας πενταετίας πολλαπλασιάστηκαν.

Ως αποτέλεσμα:

Κατασχέσεις/ είδος	2007	2008-2012	2013-2017	2018
Φυτά κάνναβης	413	2312	4174	301
Κοκαΐνη	1 κιλό & 542,93 γρ.	33 κιλά	332 κιλά	4 κιλά & 973 γρ.
Χάπια Ecstasy	3474,5	11923	19331	939

- Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη θεραπεία και ως αποτέλεσμα, καταγράφονται 2480 παραπομπές σε θεραπευτικά κέντρα χρηστών, σε σχέση με 1360 παραπομπές που έγιναν την προηγούμενη πενταετία.

2007: 139

2018: 450.

Αντιμετώπιση της Βίας στα γήπεδα

- Αντικαταστήσαμε την Αστυνομία από τα γήπεδα με τους **επιτηρητές σταδίων**.
- Η **ταχεία εκδίκαση** των υποθέσεων βίας στα γήπεδα, η προσαγωγή στο δικαστήριο εντός 24 ωρών και η επιβολή αποκλεισμού από τα γήπεδα έχουν επιφέρει αποτελέσματα.
- Από το 2015 μέχρι σήμερα είχαμε 191 συλλήψεις, και εκδόθηκαν 156 διατάγματα αποκλεισμού.
- **Εφαρμόστηκε η κάρτα φιλάθλου/ αναθεωρείται με την έκδοση κάρτας μέλους**
- **Αποδεικνύεται ως αποτελεσματικό και δραστικό μέτρο / χρειάζεται να υλοποιηθούν όλα τα μέτρα πρόληψης και καταστολής.**

Καταπολέμηση του Ηλεκτρονικού Τζόγου

- Τα τελευταία χρόνια διενεργήθηκαν εκατοντάδες έρευνες και συντονισμένες επιχειρήσεις κατά του ηλεκτρονικού τζόγου που είχαν ως αποτέλεσμα το κλείσιμο των παράνομων υποστατικών.
- Πραγματοποιήθηκαν πολυάριθμοι και αποτελεσματικοί έλεγχοι των ιδιωτικών γραφείων ασφάλειας και φυλάκων
- Το διάστημα 5/2009 έως 9/2013 έγιναν 1000 έλεγχοι ενώ 9/2013 έως 5/2019 έγιναν 12406.
- Ανακλήθηκαν άδειες γραφείων και ιδιωτών φυλάκων που λειτουργούσαν παράνομα ή εμπλέκονταν σε παράνομες πράξεις.

Εμπορία Προσώπων

- Ταχθήκαμε εξ αρχής εναντίον της μεθόδου που χρησιμοποιείται για την απόδειξη του αδικήματος της εκπόρνευσης ή της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, με τη χρήση συνεργάτη-πελάτη για το σκοπό αυτό **ετοιμάστηκε σχετικό νομοσχέδιο για κατάργηση της.**

Σεξουαλική Εκμετάλλευση Ανηλίκων

- Νομοσχέδιο, που **διευρύνει τις εξουσίες/ αρμοδιότητες της Αρχής Εποπτείας Καταδικασθέντων για Αδικήματα Σεξουαλικής Φύσης κατά Ανηλίκων** και στη δυνατότητα επιβολής πρόσθετων περιοριστικών μέτρων, ώστε να μπορεί να ασκεί αποτελεσματικά τον εποπτικό της ρόλο.
- Ετοιμάστηκε **νομοσχέδιο για αύξηση των ποινών για σεξουαλικά αδικήματα σε βάρος παιδιών** καθώς οι προβλεπόμενες ποινές κρίθηκαν ανεπαρκείς ενώ απουσίαζε ο αποτρεπτικός παράγοντας, όπως διαφάνηκε από σχετική μελέτη.

Μέτρα αντιμετώπισης της τρομοκρατίας

- Από το 2014 λαμβάνουμε αυστηρά μέτρα ασφάλειας σε κρίσιμες υποδομές, στα αεροδρόμια, στα λιμάνια, στα οδοφράγματα και ευάλωτους στόχους.
- Ενισχύσαμε την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα κράτη, τη Europol και την Interpol.
- Αναβαθμίσαμε τον τεχνολογικό εξοπλισμό στα σημεία ελέγχου για ταυτοποίηση υπόπτων προσώπων που ταξιδεύουν προς και από την Κύπρο.
- Παρέχουμε στατική φρούρηση, πεζές και μηχανοκίνητες περιπολίες σε κρίσιμες υποδομές, πρεσβείες και χώρους συγκέντρωσης μεγάλου μέρους του πληθυσμού.
- Ψηφίστηκε νομοθεσία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την προστασία των θυμάτων στο πλαίσιο εναρμόνισης με ευρωπαϊκή Οδηγία.

Τρόποι αντιμετώπισης του Κυβερνοεγκλήματος

- Δώσαμε έμφαση στη διακυβερνητική συνεργασία και στην πρόληψη με την ευαισθητοποίηση των χρηστών του διαδικτύου.
- Ενισχύθηκαν οι εκπαιδεύσεις του προσωπικού, αξιοποιήθηκε η τεχνολογία και καταγράφονται σημαντικά αποτελέσματα πρόληψης και καταστολής.
- Η έξαρση των αδικημάτων σεξουαλικής κακοποίησης μέσω του διαδικτύου απαιτεί εγρήγορση όλων μας (2014 – 4/2019: 689 υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας και πρόσκλησης, ενώ είχαμε 255 παιδιά θύματα)

Βελτίωση του επιπέδου Οδικής Ασφάλειας

Λήφθηκαν μέτρα σε όλα τα επίπεδα προαγωγής της οδικής συνείδησης

- Εφαρμόσαμε νέα πολυδιάστατη επικοινωνιακή στρατηγική.
- Εφαρμόσαμε τον θεσμό του νάρκοτεστ με στοχευμένους ελέγχους.
- Συστάθηκε Επιστημονικό Κέντρο Οδικής Ασφάλειας.
- Κατακυρώθηκε η προσφορά για δημιουργία της Σχολής Επιμόρφωσης Παραβατών Οδηγών.
- Καταθέσαμε πακέτο νομοσχεδίων για αύξηση των ποινών για τροχαίες παραβάσεις με σκοπό την αποτροπή
- Στηρίξαμε την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος Φωτοεπισήμανσης.
- Προωθήσαμε την ένταξη του μαθήματος Κυκλοφοριακής Αγωγής στα Λύκεια.

Δημιουργία Αστυνομίας των Ζώων

Ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία σχετικό νομοσχέδιο, με σκοπό η Αστυνομία αυτή να έχει αρμοδιότητα στη διερεύνηση υποθέσεων κακοποίησης και κακομεταχείρισης ζώων και στην εφαρμογή των διατάξεων του περί Σκύλων Νόμου και του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου.

Σύσταση Ακτοφυλακής

Στα πλαίσια των ολιστικών αλλαγών που προωθούνται στην Αστυνομία, είναι και η σύσταση και λειτουργία Ακτοφυλακής, ώστε να ενισχυθεί η έλεγχος της ακτογραμμής και η επιτήρηση της ΑΟΖ.

Αναβάθμιση και Αυτονόμηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας

- Κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων **δέσμη νομοθετημάτων για την αυτονόμηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.**
- Επίσης, **νομοσχέδιο για τους εθελοντές πυροσβέστες.**
- Αυτή ήταν και μια από τις **συστάσεις της Ανεξάρτητης Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων που ακολουθήσαμε** για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος πρόληψης και κατάσβεσης πυρκαγιών, η οποία διορίστηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 13 Ιουλίου 2016.

Αναβάθμιση των υποδομών και ενίσχυση του εξοπλισμού

- Αυτή τη στιγμή λειτουργούν **8 μεγάλοι πυροσβεστικοί σταθμοί**.
- **Δύο νέοι μεγάλοι και σύγχρονοι σταθμοί βρίσκονται υπό κατασκευή**. Ο **Σταθμός Ενεργειακού Κέντρου Βασιλικού**, που ανεγείρεται στην κοινότητα Μαρί, (ολοκλήρωση Ιούνιο 2020) και ο **νέος Κεντρικός Πυροσβεστικός Σταθμός Λεμεσού**, (ολοκλήρωση εργασιών τέλος 2019).
- **Οι νέοι Πυροσβεστικοί Σταθμοί Αθένου και Πέρα Χωρίου – Νήσου** αναμένεται να λειτουργήσουν σύντομα.
- Αυτή τη στιγμή λειτουργούν **σε 24ωρη βάση 4 Σταθμοί Υπαιθρου στην Ευρύχου, στον Μονιάτη, στα Λεύκαρα και στο Στρουμπί**, ενώ το 2018 δημιουργήθηκε **νέος Πυροσβεστικός Σταθμός Υπαιθρου στην Ορά**. Από το 2015 λειτουργούν **Παρατηρητήρια Υπαιθρου κατά την περίοδο Μαΐου – Νοεμβρίου**. Φέτος θα λειτουργήσουν συνολικά 20 Παρατηρητήρια.

Αντιμετώπιση της διαφθοράς Προαγωγή της διαφάνειας

***Για 1^η φορά ακολουθούνται οι συστάσεις της GRECO
- Η Κύπρος λαμβάνει τα εύσημα.***

- **Νομοσχέδιο για τη Σύσταση και Λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς**, στα πρότυπα των συστάσεων της Greco.
- Προωθείται η **ετοιμασία οργανογράμματος της Αρχής ώστε να λειτουργήσει ως προτεραιότητα**.
- Συζητείται στη Βουλή (2017) το νομοσχέδιο για την προστασία των προσώπων που καταγγέλλουν πράξεις διαφθοράς (**whistleblowers**).
- Κατατέθηκε το **νομοσχέδιο που ρυθμίζει τις επαφές σχετικά με το lobbying**
- Κατοχυρώθηκε η δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών στα δημόσια έγγραφα.
- Ψηφίστηκε το νομοσχέδιο για τη **χειραγώγηση αθλητικών γεγονότων**

Πολύπλευρες-πολυδιάστατες ενέργειες για πρόληψη και πάταξη της Διαφθοράς

- Καταρτίστηκε η **Εθνική Στρατηγική** κατά της Διαφθοράς και **Οριζόντιο Εθνικό Σχέδιο Δράσης**, το οποίο εγκρίθηκε πρόσφατα από το Υπ. Συμβούλιο. Στο πλαίσιο αυτό:
- Έχει προχωρήσει η **δημιουργία Δικτύου Λειτουργών-Συνδέσμων** για θέματα Διαφθοράς σε όλα τα Υπουργεία, ανεξάρτητες Υπηρεσίες, ημικρατικούς οργανισμούς.
- Έχει καταρτισθεί **ετήσιο εκπαιδευτικό πλάνο** σε συνεργασία με την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.
- Ξεκίνησε εκστρατεία για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού - αρχίσαμε με τους νέους.

- Τελεί υπό διαβούλευση **Μνημόνιο Συνεργασίας** μεταξύ του **ΥΔΔΤ** και **όλων των Πανεπιστημίων της Κύπρου**.
- Προωθείται **διαβούλευση για υιοθέτηση κοινής Διακήρυξης των Νέων για πάταξη της Διαφθοράς** σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεολαίας.
- Προωθείται η **ετοιμασία εγχειριδίου για τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου** στα Υπουργεία σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.
- Αποφασίστηκε η **δημιουργία Παρατηρητήριου κατά της Διαφθοράς** το οποίο έχει ως στόχο την εμπλοκή επιστημόνων και ακαδημαϊκών επί του θέματος.
- Ετοιμάστηκε **Πρωτόκολλο Συνεργασίας** μεταξύ του **ΥΔΔΤ** και της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς Ελλάδος για ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της διαφάνειας και της διαφθοράς.

Παράλληλα, για να ενισχύσουμε την εμπιστοσύνη του πολίτη έναντι των αξιωματούχων του κράτους:

- **Ενισχύσαμε τα μέτρα λογοδοσίας και διαφάνειας στη πολιτική ζωή,** αυξήσαμε τις δυνατότητες **ελέγχου του πόθεν έσχες** των πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων με την ανάθεση του ελέγχου σε εγκεκριμένους ελεγκτές.
- **Παραμένουν σε εκκρεμότητα στη Βουλή από το 2013**
 - **η ρύθμιση του ανώτατου ορίου συνεχών θητειών**
 - **ο περιορισμός της ασυλίας των βουλευτών** μόνο σε θέματα ελευθερίας λόγου και άσκησης του δικαιώματος ψήφου.

Ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα ισότητας των δύο φύλων, θέματα βίας κατά των γυναικών και προστασίας του θεσμού της οικογένειας

- Κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (Ιούλιος 2017).
- Νομοσχέδιο για ποινικοποίηση της βίας κατά των γυναικών, όπως ορίζει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.
- Κατατέθηκε νομοσχέδιο για ποινικοποίηση της παρενόχλησης (harassment) και της παρενοχλητικής παρακολούθησης (stalking).
- Από αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών 2014-2017 καταγράφεται μεγάλη πρόοδος σε όλους ανεξαιρέτως τους τομείς που καλύπτει το Σχέδιο.

Εντός του τρέχοντος έτους:

- α) η δημιουργία του «Σπιτιού για τη Γυναίκα», για κατάλληλη στήριξη και θεραπεία στα θύματα βίας και τις οικογένειές τους
- (β) η σύσταση του Συντονιστικού Φορέα για εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης,
- (γ) η δημιουργία ενιαίου αρχείου για τη συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας σε παγκύπρια βάση.

Εκσυγχρονισμός του Οικογενειακού Δικαίου

- **Κατατέθηκε πακέτο (7) νομοσχεδίων** με απώτερο στόχο την προάσπιση των δικαιωμάτων και το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.
- Τα νομοσχέδια αναμένεται να επιφέρουν **σημαντικές βελτιώσεις**, μεταξύ άλλων, στα θέματα γάμου, διαζυγίου, σχέσεων γονέων και τέκνων, κληρονομικής διαδοχής και διασφάλισης των δικαιωμάτων των παιδιών, καθώς επίσης και των γυναικών, -και δη αυτών που εμπίπτουν σε ασθενέστερες ομάδες του πληθυσμού- σε περιπτώσεις εκδίκασης υποθέσεων οικογενειακού δικαστηρίου.
- Το Υπουργείο επανακατέθεσε στη Βουλή το 2014 το νομοσχέδιο για τη Διαμεσολάβηση σε Οικογενειακές Υποθέσεις, το οποίο ετοιμάστηκε σε συνεργασία με την Επίτροπο Νομοθεσίας. **Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε νόμο τον Απρίλιο του 2019.**

Πρόληψη και Καταπολέμηση της Νεανικής Παραβατικότητας

- Καταθέσαμε στη Βουλή **νομοσχέδιο για την εγκαθίδρυση ενός συστήματος ποινικής δικαιοσύνης ειδικά σχεδιασμένου για τις ανάγκες των παιδιών που βρίσκονται σε σύγκρουση με το νόμο** και τη ρύθμιση θεμάτων αναφορικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της παραβατικότητας των παιδιών στο πλαίσιο του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης.
- Το νομοσχέδιο εγκαθιδρύει **δομές και διαδικασίες αποδικαστικοποίησης.**
- Πρωτίστως λαμβάνεται υπόψη **το συμφέρον του παιδιού** κατά τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης το επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα και το παιδί συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων που το αφορούν.

Ριζικές αλλαγές στο Σωφρονιστικό Σύστημα

- Πλήρης εκσυγχρονισμός - Αλλαγή νοοτροπίας
- Ανθρωποκεντρική προσέγγιση (αποτελεσματική αντιμετώπιση αντιδραστικών συμπεριφορών)
- Ανθρώπινες συνθήκες κράτησης και εργασίας
- Λύσεις σε χρόνια προβλήματα (υπερπληθυσμού, εξευτελιστικής μεταχείρισης κρατουμένων, κ.ά.)
- Αναβάθμιση εκπαιδευτικού συστήματος

Ακολουθήθηκαν όλες οι συστάσεις της Επιτρ.Διοικήσεως, της CPT και της SPT.

Όλα αυτά ως αποτέλεσμα της αгаστής συνεργασίας με τη Διεύθυνση των Φυλακών.

- **Εκσυγχρονίστηκε το νομοθετικό πλαίσιο των Φυλακών**, προστατεύοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη προσωπικότητα των κρατουμένων και τους αναγνωρίζεται το δικαίωμα εκπαίδευσης και ιατρικής φροντίδας.
- Βασική αρχή του δικού μας εκσυγχρονισμού ήταν η καλλιέργεια της προσωπικότητας και **η προετοιμασία για ομαλή επανένταξη** των κρατουμένων στην κοινωνία.
- Δημιουργήθηκε **Σχολή Δεσμοφυλάκων** και αξιοποιήθηκε κάθε δυνατότητα εκπαίδευσης τους στην Κύπρο και το εξωτερικό.
- Εφαρμόστηκαν **νέα προγράμματα σωφρονισμού**, παραχωρείται η δυνατότητα επικοινωνίας των κρατουμένων με την κοινωνία και ευκαιρίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και άσκησης κατά τον εγκλεισμό.

- Λειτουργήσαμε **προγράμματα απεξάρτησης από τα ναρκωτικά** και στηρίξαμε αυτούς που έχουν ανάγκη, δίνοντας μια δεύτερη ευκαιρία στον χρήστη να μην αντιμετωπίζεται ως εγκληματίας και να μην φυλακίζεται.
- **Άλλαξε πλήρως το εκπαιδευτικό σύστημα.** Ως αποτέλεσμα φοιτούν πάνω από 400 κρατούμενοι φέτος (ποσοστό άνω του 75% των κρατουμένων) – ενώ 15 φοιτούν στα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη.
- Πραγματοποιήθηκαν **14 βελτιωτικά έργα στις υποδομές** των Φυλακών Φυλακές: στα οποία περιλαμβάνονται 3 καινούριες πτέρυγες (Γυναικεία, Πτέρυγες Α και 10^Α, έξι γυμναστήρια, και άλλα έργα που θα ολοκληρωθούν εντός του 2019.
- Το σύστημα έχει αλλάξει και οι αλλαγές αναγνωρίζονται διεθνώς

Εκσυγχρονισμός Κρατικού Αρχείου

- Ανοίξαμε τις πόρτες του ιστορικού αρχείου του κράτους για έρευνα και μελέτη στο κοινό.
- Προχωρά **η ψηφιοποίηση των αρχιακών συλλογών** και η σταδιακή προσφορά προς τους μελετητές μέσω του διαδικτύου.
- Στο εργαστήριο ψηφιοποίησης σαρώνονται, επίσης, οι ιστορικές συλλογές του Κρατικού Αρχείου για σκοπούς ηλεκτρονικής αναζήτησης.
- Αξιοποιούνται **νέες μέθοδοι, προστασίας και διαφύλαξη των ηλεκτρονικών αρχείων των διαφόρων υπηρεσιών** που επιλέγονται για μεταφορά στο Κρατικό Αρχείο, όπως η μικροφωτογράφιση αρχείων.